

Als adherents de l'Institut d'Estudis Occitans

Tolosa, lo 11 de febrèr de 2014

Declaracion de l'IEO en seguida de l'encontre dau 7 de feurier 2014 entre lo bureu de l'IEO e D. Grosclaude e G. Latrubesse sus lo project d'Ofici public per la lenga occitana

Per una politica publica interregionala per la lenga occitana

Lo project d'un Ofici public per la lenga occitana (OPLO) suscita beucop d'interès mas en mesma temps interrogacions e controvèrsias, avant sa quita mesa en plaça. Es normau que lo monde associatiu, que pòrta l'expression de la societat per la promocion de la lenga e de la cultura occitanas, siá atentiu a la politica daus poders publics per l'occitan e aus utilhs que meten en plaça per la portar. Tot-parier, la legitima vigilància sus l'eficacitat d'una estructura interregionala deu pas menar a l'expression d'una desfiança que rompariá una dinamica necessària per una politica panoccitana, condicion indispensable de la perenitat de nòstra lenga.

L'IEO a totjorn butit per una accion publica interregionala concertada per l'occitan, concretizada, dins son istòria recenta, per sas iniciativas presas a las amassadas generalas de Castras de 2004 e de Gramat en 2005. Fai diètz ans, a Castras, l'IEO lancet l'idèia d'un *Conselh interregionau per la lenga occitana*; l'annada seguenta, a Gramat, l'IEO organizes un debat *per una politica linguistica interregionala per l'occitan*, onte s'amasseren per lo prumier cop daus representants de las diversas regions occitanas. L'efiech positiu de quela iniciativa de l'IEO fuguet, dins las annadas seguentas, un investiment creissent de las regions dins la promocion de l'occitan, e l'implicacion de regions que, coma Auvernha o Rosa-Aups, avián d'ací alai ni politica ni meians per nòstra lenga. Pasmens, en abséncia d'una vertadiera politica linguistica panoccitana, l'investiment de las collectivitats regionalas troban sos limites, que l'espaci occitan se redusís pas a la juxtaposicion de regions administrativas francesas.

L'ofici public per la lenga occitana, un utilh per una politica linguistica interregionala de las potèncias publicas

La promocion de la coneissença e de l'usatge de l'occitan necessita alaidonc a tots niveus – regions, departaments, metropolis o vilas mejanas, e l'Estat – un investiment mai important de las potèncias publicas, en meians e en coordinacion. Una interregionalitat vertadiera es indispensable per poder desvelopar quela politica, e per motivar las collectivitats a s'investir mai, e mai nombrosas. Dins la situacion financiera actuala e emb la tendéncia a las reduccions budgetàrias, lo finançament public en favor de l'occitan es de mai en mai en perilh, sus l'argument quant de còps entendut que i a « mielhs a far » que de finançar l'occitan. Sola una dinamica novela pòt permetre non solament de mantèner queu finançament mas a terme de l'aumentar, aumentacion que necessita de sollicitar mai d'institucions

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

ASSOCIATION LOI 1901 (1945)
N°329 243 653 00055

RECONNUE D'UTILITÉ PUBLIQUE (1949)

AGRÉÉE JEUNESSE
ET ÉDUCATION POPULAIRE (1986)

publicas. Segur, un finançament es pas una fin, mas sabem ben que sens meians las bonas voluntats se limitan a de las bonas intencions.

L'occitan a coma característica de correspondre a paguna entitat politica que cubriria, quitament aproximativament, son territòri. Tota politica vertadierament panoccitana necessita alaidonc un utilh de coordinacion e de mesa en comun daus meians de las diversas potèncias publicas. En absència d'entau un utilh, e d'objectius clarament definites, avem l'experiéncia malurosa d'estructuras proclamadas « interregionals » que, concretament, lor accion se limita essencialament a una region, veire a una subregion, occitana.

Un ofici public, jos la fòrma juridica d'un gropament d'interès public, es un estructura qu'apareis convenenta per portar quela politica. Seria incoèrent de reclamar una politica linguistica publica panoccitana e de s'opausar a la mesa en plaça d'un utilh necessari a una tala politica. Devem alaidonc sosténer la mesa en plaça de l'OPLO. S'i opausar seria perdre nòstra credibilitat, e s'embarrar dins una actituda protestatària contraproductiva, tant per l'occitan coma per l'IEO.

Pasmens, un utilh, per tant necessari que sia, fai pas una politica. L'IEO deu èsser alaidonc vigilant sus lo foncionament dau futur OPLO, coma z'ai totjorn estat sus las accions – o las inaccions – publicas, en particular sus dos punts que son las claus d'accions dau sector associatiu, e notadament de l'IEO : sa legitimitat per portar la paraula societala en favor de l'occitan ; son expertisa coma operator culturau e linguistic. Autrament dich, quo es essencialament lo sector associatiu que pòrta la vitalitat d'auèi de la lenga e la cultura occitanas, e sens las associacions e lors accions alencòp reivindicativas e de terrenh, federativas e de proximitat, l'occitan seria uei nonmàs una curiositat etnografica. Quela realitat deu trobar concretament sa plaça dins lo foncionament de l'OPLO.

Lo bureu de l'IEO a alaidonc damandat un encontre coma los elegits regionaus que son a l'iniciativa de l'OPLO, David Grosclaude (Aquitània) e Guilhem Latrubesse (Miegjorn-Pireneus), per lor damandar de las precisions sus lo foncionament de l'OPLO, notadament sus la participacion consultativa dau sector associatiu, e lo sosten de l'OPLO a las accions associativas.

Lo ròtle dau sector associatiu dins la politica linguistica interregionala : atencion a la confusion daus genres

La mesa en plaça de l'OPLO, estructura de mesa en comun d'un ensemble de meians per de las institucions publicas, e l'establiment de la convencion constitutiva entre los partenaris que lo constituen, son de la responsabilitat daus poders publices. Damandam aus poders publices d'assumar plenament lor responsabilitat, pas de nos substituir a ilhs. De mai, las associacions pòden pas èsser alencòp decideiritz e beneficiàras de l'accion publica. Lo ròtle de l'IEO es alaidonc pas d'intervenir dins las negociacions entre los partenaris publices de l'OPLO nimai d'interferir dins lor legitimitat decisionala, mas de s'assegurar que lo sector associatiu porrá

exprimir auprep de l'OPLO sa vision de la politica linguistica per l'occitan mai son punt de visda sus l'eficacitat de las accions menadas. De velhar, de mai, que lo sector associatiu, organizat d'alhors dempuei longtemps de faicon panoccitana, beneficie dau sosten de l'OPLO, que las associacions coma l'IEO an jogan, juegan e aurán de contunhar a jugar un ròtle màger dins l'aprentissatge e la practica de l'occitan.

la politica interregionala deu sostener lo monde associatiu

Lo sector associatiu es un element essenciau de l'accion linguistica en favor de l'occitan. S'agís pas nonmàs d'una realitat istorica mas tanben dau temps present e, dins los darriers decennis, las associacions occitanistas màgers, demest las quaus l'IEO, se son estructuradas, professionalizadas, jugant mai que jamai un ròtle clau dins lo manteniment de l'occitan, e son uei daus operators reconeguts per las collectivitats territorias.

Segur, lo transferiment d'una competéncia regionala a una competéncia interregionala tras l'OPLO vai chamjar las modalitats de sosten. Son de las modificacions que devem acceptar, e, compte tengut de las incertitudas sus las competéncias respectivas de las diversas collectivitats territorias – departament, metropòli, region – e dau quite nombre de regions e de lor expandida, lo sector associatiu se deurá de tot biais adaptar a las evolucions a venir. L'existéncia d'una estructura coma l'OPLO, luòc de mesa en comun de mejans d'entitats publicas diversas, pòt d'alhors jugar un ròtle estabilizator fàcia a quilhs chamjaments. Pasmens, lo passatge d'un mòde de foncionament a un autre es totjorn delicat, e l'IEO a insistit auprep de D. Grosclaude e G. Latrubesse sus la necessitat que la transicion de las regions a l'OPLO se faja sens rompedura dins lo sosten au sector associatiu tau coma es organizat uei, subretot dins la situacion economica actuala que lo fragiliza. Ilhs non an assegurats que queu punt essenciau es estat prengut en compte.

Un pre-conselh consultatiu interregionau per l'estiu

Lo luòc previst per l'expression associativa es lo Conselh consultatiu de l'OPLO, e la faicon de foncionar de queu Conselh consultatiu vai determinar si la concertacion emb las associacions occitanas sirá vertadiera o simplement decorativa. En responsa a quela interrogacion, David Grosclaude e Guilhem Latrubesse an perpausat de metre en plaça tanleu l'estiu, probable a Rodés, avant la quita formalizacion de l'OPLO, un pre-conselh consultatiu. L'IEO saluda quela iniciativa que sirá un bon biais de definir per l'experiéncia concreta las modalitats d'organizacion necessàrias au bon foncionar d'un conselh consultatiu interregionau, mai d'experimentar sa capacitat a produrre de las recomandacions operacionalas. Sem conscients que la participacion a queu conselh es per nosautres una exigéncia que nos fasem tanben a nos-mesma : l'exigéncia de capacitat prospectiva, d'originalitat, de coèrència, d'eficacitat, de luciditat de nòstras analisis e de nòstras perpausacions. Mas l'IEO, per l'experiéncia de l'ensemble de son malhum, a queta capacitat e, au delai de l'IEO, lo sector associatiu occitanista.

Alaidonc, dins la logica e la continuitat de son accion, l'IEO sosten lo project d'un Ofici public de la lenga occitana, coma un utilh necessari a una politica publica linguistica vertadierament panocitana. Queu sosten es pas un blanc senh, e s'acompanha d'una vigilància legitima sus l'amplor e l'eficacitat de la politica que ne'n sirá lo fruch. I a ben-segur una incertituda sus la capacitat de l'OPLLO a aténher sos objectius. Mas seriá una error greva de creire que lo *statu quo* assegurariá una situacion confortabla per lo sector associatiu e profechosa a l'occitan. Dempuei una diezena d'ans, lo movement associatiu a saubut crear una dinamica en favor de la lenga occitana. La logica de quela dinamica es totjorn estada d'implicar mai las collectivitats publicas a tots niveus, mas sens se laisser embarrar dins lo descopatge territorial de l'administracion francesa, d'un costat perque la lenga occitana es pas la simpla juxtaposicion de parladuras regionalas, e de l'autre perque sola una interregionalitat efectiva e foncionala pòt crear la dinamica necessària entre las collectivitats territorials per eschivar un abocinament de l'espaci occitan, e de laisser daus territòris en desenrècia linguistica. Exprimir una desfiança au quite moment onte los executius regionaus son, per lo prumier còp, prestes a s'engatjar dins quela interregionalitat, seriá passar un senhau negatiu e incoèrent a las regions, en particular a las que sostenen lo mai l'occitan.

